

Sjöbo kom till 1844, det vet vi genom det bevarade torpkontraktet, som här återges med sin en smula originella stavning:

" föliande Contrackt är afsluttat imellan undeteknade.

På mett ägande hemman Säfsiö Melengl upplemnar jag en torpplan til Anders Pettersson och Dess hustru Lenna Johannes Dotter Belägen på den så kallade stenväggsträdan ifrå Siöen emott västergårds ägor - innehållande en tre kantt emott Siöen 63 alnar emott westergls ägor 86 twart öfwer emott mine egene ägor 73 alnar; att Begangna och Bebygga -

2 Plannen får Begangnas af nämde Innehafware i 10 år från nedannämde Dag i wars hand mett hemmande komma må, i och för Denna plan uttegiör innehaffwaren siälf med egne Parson 9 Dagswarken warie år Då dett fordras mett ärhållis På stället men om innehaffwaren skulle under tiden med Döden aflida till faller Planen jordägaren.

3 Den af Anders Pettersson och innehaffvaren å Denna Plan nu rättighet Bebygga hvar til jag till släpet en del 1 Byggnadsverke til stommens uppresande Samt Des uttom till släpet till inrede wad som har ärfordras; altså kommer Denna stugbyggnad mäd öfwrige hus Som wid afträdet fens att till falla mig eller Då warande jordägare uttan nogon Lösen, om än Siönt Plannen skulle inom 10 år afträdas.

4 giärsle till offwannemd Planinfreande får tagas På mina ägor

5 Innehaffwarne uttegiör Dagswerken till jordägaren Då sådant På kallas emott Betalning efter orts Pris - Der i giemte ål leger Det Dem ärlighet och Beskedelighet emott jordägaren och Dess fålk; om Detta Contrackt ej till alla Dellar hålles eller uppfylles warder De uttan foreby skyldige att genast afträda Plannen -

Så Lunda Besluttat i Säfsiö mellangl

Den 24de juli j 1844 sw. Lindahl

till wetten

Anders Christoffersson

Jordägare

offwan skrefwene Contrackt för Binder jag mig fullgiöra

Anders Pettersson

till wettene Innehafware af planen Anders Christoffersson

Johannes Swenson"

Anders Pettersson och Lena Johansdotter eller Johannesdotter, som det står ibland, var båda födda i Stockaryd. De gifte sig tidigt och var bara 22 resp. 18 år gamla, när den äldste sonen föddes 1825. När nästa barn föds 1830, bor familjen i Ljunga Sonagård, där unge Anders snart står som hemmansägare. Med hjälp av födelselängderna kan man följa familjen Pettersson genom åren - Lena födde åtminstone 12 barn. Något år var Anders arrendator på Ljunga stom, sedan står han som hemmansägare på Sävsjö Norregård, tills han slutligen hamnar i Sjöbo, där han står som torpare, när den yngste, Claes, föds 1849. Även när de båda näst yngsta föds skrivs familjen i Sjöbo, men Anders har ingen titel. Av någon anledning gick det tydligen inte så bra för Anders Pettersson. Kanske var han inte så stark? Om detta nämns ingenting, men han dör redan 1850 bara 47 år gammal. Dödsorsaken är inte noterad.

Lena stod nu ensam med de åtta hemmavarande barnen, som var mellan 1 och 15 år gamla. Hon blev "fattighjon" och förblev så hela sitt återstående liv. Det kan inte ha varit lätt för den, som en gång varit hustru till en hemmansägare. Dock fick Lena snart en viss ställning i samhället, om än obetydlig hon blev Skole Lena. I ett protokoll från en kyrkostämma 1850, alltså samma år som Anders Pettersson dog, talas nämligen om att ett visst antal vedlass skulle lämnas till änkan Lena i Sjöbo och till skolsalen. Lena var ju fattighjon, men genom att ge henne lärartjänst sparade församlingen in en del av fattigunderstödet; de föräldrar, som kunde, betalade en liten slant för sina barns undervisning och församlingen var f.ö. skyldig att hålla en lärare, sedan 1842 års folkskolestadga trätt i kraft. Just i de här sparsamhetens tecken satte man gärna en läs- och skrivkunnig fattig gubbe eller gumma eller uttjänt soldat som "barnalärare". Några år senare antogs Lena tydligen lite mera officiellt till småskollärare. Motiveringen var enligt ett protokoll, att hon var "känd för gudsfruktan och en stilla vandel och med särdeles framgång undervisat sina egna många barn jämte flera av församlingens". Hon skulle lämna "behörig undervisning i bokstävers kännedom, rättstavning, ren innanläsning samt utanläsning av Luthers lilla katekes." samt tillhålla barnen "gudsfruktan, ordning och sedlighet". Enligt samma protokoll fick hon "till biträde vid undervisningen. . . begagna sin hemmavarande son Carl Andersson som åtnjuter vivre lika med Sin moder under skol terminerna". Carl var i 12-årsåldern! Pretentionerna på "barnalärare" var verkligen inte stora.

Skole-Lena hade ingen utbildning utom de kunskaper i läsning, skrivning och katekes, som hon någon gång inhämtat som barn, kanske hos klockaren i hemsocknen. Redan 1686 års kyrkolag påbjöd ju, att präst och klockare skulle se till att församlingens barn lärde sig läsa, så att de själva kunde studera bibel och katekes.

Det var alltså inte mycket bevänt med Skole-Lenas utbildning och det blev väl därför också lite si och så med de kunskaper hon kanske råkade meddela utöver läsandet och skrivandet. Som exempel kan nämnas följande, som har berättats av flera barn och barnbarn tillhennes forna elever: "Skole-Lena var sjuk någon tid och folkskolläraren han hette Norlander – fick ta hand om småskolebarnen. Han tog sig för att meddela barnen lite vetande utom läroplanen. Bl.a. berättade han för de häpna barnen, att jorden var alldeles rund som ett klot. Lena hade ju bestämt påstått, att den var rund men platt som en pannkaka. När Lena kommit tillbaka och upptäckt, vad den enligt hennes åsikt förryckte läraren ställt till med, blev hon något förgrymmad. Sedan hade hon ett fasligt göra att få in sina förvillade elever på rätta tankar igen. För det var ju självklart, att jorden måste vara platt!"

Fram till den längd, som börjar 1866, noteras, att Lena "undervisar i småskola". Sedan började man få lite större krav på "barnaläraren" och Lena miste tjänsten. Samtidigt, alltså 1866, emigrerade Carl till Amerika.

Lena blev nu ensam i Sjöbo. Alla de tio barnen, som fått leva och växa upp, hade lämnat hemmet för länge sedan. Nästan allesammans flyttade utom socknen, t.ex. tre till Eksjö. Kanske någon av dem fortsatte till Amerika före Carl. I alla händelser tycks ingen av dem haft möjlighet att hjälpa sin gamla mor. Som nämnt fö blev hon fattighjon till sin död i februari 1897. Skole-Lena fick ett gott eftermäle – de barn hon undervisat blev rättskaffens människor, det kan man få höra än i dag. Att hon var uppskattad av sin samtid kan man förstå av att målare Sandholm vid begravningen läste upp en egenhändigt författad dikt över henne. En sådan ärebetygelse får inte vem som helst.

De sista åren bodde Lena inte ensam i Sjöbo, utan hon står som inhyses hos Peter Magnus Ström, som med sin hustru Anna Lena Johansdotter flyttade hit från 1/4 Komstad Nilsgård. Ström var son till Johannes Ström, som var torpare i Källäng, innan han 1844 blev ägare till Nilsgård, dit sonen senare flyttade tillbaka.

Ström står som ägare till backstugan Sjöbo. Tidigare ägareförhållanden är lite oklara. Som ses av det återgivna kontraktet var det ägaren till Sävsjö Mellangård, som upplät torpplanen. År 1856 står Sjöbo plötsligt noterat under Sävsjö Västragård, men orsak är inte angiven. Har det varit någon form av skifte eller markbyte? Sjöbo ligger ju faktiskt omedelbart väster om Västragård.

Ström avled redan 1892, varefter änkan står som ägare till sin död i januari 1897 (sex veckor före Skole-Lena). Sedan blev det omedelbart nytt folk i den lilla stugan, nämligen Johan August Plym med hustru och fem vuxna barn. Nog måtte det ha varit bra trångt, om alla var hemma samtidigt. Plym, som tidigare bott i Hylletofta, hade sedan ett par år varit rättare i Malkomsö och därefter bott i Johansberg, i Vrigstad och i Målen i kyrkbyn. Här i Sjöbo stannade familjen i tre år och flyttade sedan till Hjärtlanda, där Plym blev arrendator på Tummaryd.

Nu är Sjöbos backstugetid slut; det står som "Hus", köps av handlarna Anders Henriks och Johan Lundborg i samhället och upphöjs till sommarnöje.

Sommarnöjesepoken varade i omkring tio år. Sedan står det "H. Sjöbo äger Karl Erik Almgren i gården", d v s Sävsjö Västragård. I fortsättningen blev det Almgrens efterträdare i Västragård, bl.a. Ernst Andersson och senare hans son Lage, som står som

ägare till Sjöbo. En lång rad hyresgäster hade de i den gamla stugan. Det får räcka med en uppräknig:

Karl Gustaf Gustafsson med hustrun Ottilia Charlotta kom 1912 från Ökna, fick 1913 ett par tvillingpojkar och flyttade 1919 tillbaka till Ökna.

Oskar Ahlgren med hustrun Hilda Viktoria kom 1920 från Skogsberg, d v s nuvarande Ljungagatan 33 och flyttade 1925 tillbaka dit.

Anton Johansson, hustrun Amanda Kristina och sonen karl Erik Åke korn} 1926. från Skepperstad och flyttade 1929 till N. Sandsjö.

Anders Johansson kom med hustrun Inga Kristina och två barn 1929 från Byarum och flyttade 1942 till Gränna – barnen hade då redan lämnat hemmet.

Karl och Karla Rydén kom med barnen Lennart och Irma 1942 från Skrivaregård och flyttade 1944 till samhället.

Karl-Erik Karlsson med hustrun Gunborg kom 1945 från Malmbäck och flyttade 1946 till N. Sandsjö.

Syskonen Alfred och Emma Karlsson kom 1946 från Grönsnull (Svinakullen) . Emma dog året därpå och Alfred flyttade till ålderdomshemmet i Komstad.

Börje och Alice Johansson jämte barnen Björn och Margareta kom 1949 från nuv. Ljungagatan 29 och flyttade 1951 till Skolgatan 3.

Erik Karlsson, hustrun Birgitta Svea Elisabeth och en dotter kom 1951 från Skrivaregård och flyttade 1954 till samhället.

Sture Klasson med hustru och två barn kom 1954 från Komstad Backegård, nuvarande Elwings, och flyttade 1956 till N. Sandsjö.

Karl-Erik och Gunborg Karlsson, som bott här 1945–46, kom 1956 från Malmbäck, nu med två barn, och flyttade 1959 till Sandsjövägen 2.

Älmer Karlsson med hushållerskan Ida Persson kom 1959 från Ljungagatan 24 och flyttade 1967 till Sporregatan – det noteras, att han var döv och hon dövtstum.

Det blir 12 familjer eller par på omkring 57 år, som hyrde den lilla stugan. En trettionde hyresgäst fick den, Axel och Gunvor Lindberg, som dock de första åren endast hade den som sommarnöje. Axel var byggnadssnickare och en händig och mång- kunnig man. Han köpte Sjöbo och byggde till och om, så att den enkla gamla stugan är alldeles gömd. Han gjorde också i ordning trädgården, så att Sjöbo blev som ett litet paradiset uppe i backen ovanför Sävsjön. År 1975 flyttade Lindbergs in i det nyrenoverade Sjöbo .

Axel Lindberg avled hösten 1989, varefter Gunvor ensam bodde kvar några år. Sjöbo såldes 1993 till Anita och Lars-Eric Karlsson – Lars-Eric kände väl till platsen, eftersom han åren 1956–59 bott här med föräldrarna Karl-Erik och Gunborg Karls-son. De första åren hyrde Anita och Lars-Eric ut till en anförvant, men 1997 flyttade de själva in för gott och det vackra Sjöbo har ytterligare byggts till och moderniserats .

B. Sjöbo

Sävsjö Mellangård – Sävsjö Västergård

Anders Pettersson	född 1803 i	Stockaryd	
h. Lena Johansdtr	" 1807 "	" "	
s. Johan Petter	" 1825 "	Ljunga	1844 t. Stockaryd
d. Carolina	" 1830 "	" "	1844 t. Sävsjö Mellangård
s. Sven Magnus	" 1832 "	" "	1848 t. Hjälmeryd
s. Carl Ludvig	" 1833 "	" "	död 1844
s. Andreas Malcom	" 1835 "	" "	1852 t. Örsby
s. Johannes	" 1838 "	" "	1855 t. Bringetofta
s. August	" 1840 "	" "	1859 t. Eksjö
s. Frans Gustaf	" 1841 "	" "	1860 t. "
d. Mathilda Charlotta	" 1843 "	" "	1859 t. Svenarum
d. Johanna Lovisa	" 1845 "	" "	1863 t. Bankeryd
s. Carl	" 1847 "	" "	1866 t. N. Amerika
s. Claes	" 1849 "	" "	död 1856
Peter Magnus Ström	född 1818 i	Ljunga	
h. Anna Lena Johansdtr	" 1828 "	Nässjö	
Johan August Plym	född 1836 i	Vrigstad	
h. Kristina Karlsdtr	" 1846 "	Gallaryd	
d. Gunhilda Elisabeth	" 1872 "	Hylletofta	
d. Anna Methodina	" 1874 "	" "	
hennes d. Berta Davida Maria	" 1896 "	Ljunga	
s. Karl Anders	" 1879 "	Hylletofta	
d. Beda Alfrida Maria	" 1882 "	" "	1899 t. V. Sallerup
s. Johan Axel Gabriel	" 1885 "	Ljunga	

Sjöbo i febr. 1974.